

Stenging av akuttavdeling ved barnevernsinstitusjon

Fylkesmannen i Oslo og Akershus påla barnevernsinstitusjonen Motivasjonskollektivet å stengje korttidsavdelinga hausten 2014, fordi drifta var uforsvarleg og kunne vere skadeleg for dei ungdommane som budde der.

Motivasjonskollektivet er ei privat stifting som ligg i Eidsvoll kommune. Korttidsavdelinga ved institusjonen hadde eit tilbod til ungdom i alderen 13 til 18 år med alvorleg åtferdsproblematikk. Motivasjonskollektivet klaga til Statens helsetilsyn på vedtaket Fylkesmannen gjorde om å stengje institusjonen.

Alvorlege lovbrøt

Fylkesmannen hadde gjort fleire alvorlege funn i saka. Funna var knytte til svikt i førebygging, gjennomføring og oppfølging av tvangsbruk. Korttidsavdelinga hadde over tid brote krava i lova knytte til bruk av tvang. Avdelinga hadde over fleire år hatt ein praksis der ungdommane når dei blei tekne inn, nærast som rutine kom på skjerma avdeling. Opphald på skjerma avdeling hadde preg av ulovleg isolasjon, der ungdommane var utan å ha høve til å ta del i miljøet, eller ha kontakt med dei andre som budde der. Det var heller ikkje klare nok krav til at personalet var til stades, slik at det blei teke hand om ungdommane på ein forsvarleg måte. Fleire av husordensreglane ved institusjonen avgrensa på ein ulovleg måte rettane ungdommane

hadde. Dei var utforma på ein måte som kunne vere med å trappe opp konflikta meir enn å få kontroll over situasjonen. Vidare gjekk det fram av fylkesmannens pålegg om at tvangsvedtak mangla individuelle vurderingar og grunngivingar. I ettertid var det vanskeleg å sjå om tvangsvedtaka var i samsvar med krava i regelverket.

Helsetilsynet stadfesta fylkesmannen sitt pålegg om stenging

Ulovleg tvangsbruk kan ha skadelege følgjer for livskvaliteten og utviklinga til ungdom. I behandlinga av klagesaka la Helsetilsynet vekt på at Fylkesmannen hadde peikt på svikt fleire gonger over fleire år. Sjølv om

institusjonen hadde sett i verk tiltak for å redusere tvangsbruk, hadde dei ikkje følgt med på om tiltaka hadde ført til varige endringar. Leiinga ved Motivasjonskollektivet gjorde heller ikkje greie

for korleis dei arbeidde systematisk for å førebyggje bruken av tvang.

Haldningane og kompetansen til tilsette ved barnevernsinstitusjonar er svært viktige for at institusjonane skal kunne gi forsvarleg omsorg og førebyggje tvang. Helsetilsynet fann at behovet for opplæring knytt til dette ikkje var systematisk vurdert. Mangelfulle tvangsprotokollar bidrog til at det ikkje var mogleg å forstå fullt ut kvifor det var brukt tvang, og om det var grunnlag for å klage på tvangsproto-

kollane førte også til at desse ikkje var godt eigna til læring og kvalitetsforbetring i institusjonen.

Ut frå ei samla vurdering stadfesta derfor Helsetilsynet vedtaket om å stengje korttidsavdelinga ved Motivasjonskollektivet.

Opphald på skjerma avdeling hadde preg av ulovleg isolasjon,”

Kva fører fylkesmannen tilsyn med?

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at barnevernsinstitusjonar følgjer krava i regelverket, og at barn og unge får forsvarleg omsorg og behandling. Bruk av tvang eller andre inngrep i den personlege integriteten skal berre brukast der det ikkje er mogleg for institusjonen å handtere situasjonen på ein annan måte. Institusjonen skal dokumentere og grunngi tvangsbruk, og det skal ikkje nyttast meir enn det som går fram av formålet. Eventuelle inngrep føreset ei konkret og individuell vurdering. Tvangsbruk skal dokumenterast i ein tvangsprotokoll, der institusjonen skal grunngi tvangsbruken, kva som er gjort for å unngå tvangsbruk, og korleis situasjonen er følgt opp i ettertid. Institusjonsplanen skal gjere greie for korleis institusjonen skal oppfylle dei krava regelverket stiller til forsvarleg institusjonsdrift.